

OBRAZI
EDUKACIJE

John Locke

Nekaj
O *misli*
VZGOJI

John Locke

NEKAJ MISLI O VZGOJI

Univerza v *Ljubljani*
Pedagoška fakulteta

John Locke

NEKAJ MISLI O VZGOJI

Ljubljana 2013

Naslov **Nekaj misli o vzgoji**
Izvirni naslov Some Thoughts Concerning Education, 1693
Avtor John Locke
Prevod Zdenka Erbežnik
Uredil Janez Krek
Slovenski jezikovni pregled Eva Blumauer
Zbirka Obrazi edukacije – prevodi
Uredniški odbor Slavko Gaber, Janez Krek, Pavel Zgaga
Izdajatelj Center za študij edukacijskih strategij, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani
Za izdajatelja Cveta Razdevšek Pučko, dekanja
Založila Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani
Oblikovanje naslovnice Tanja Radež
Računalniški prelom Igor Cerar

Dosegljivo na <http://www.biblos.si/lib/book/9789612531409>
Leto izzida 2013

©2007, 2013

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.01:130.2
1Locke J.

LOCKE, John, 1632-1704

Nekaj misli o vzgoji [Elektronski vir] / John Locke ; [prevod Zdenka Erbežnik]. - El. knjiga. - Ljubljana : Pedagoška fakulteta, 2013. - (Zbirka Obrazi edukacije)

Način dostopa (URL): <http://www.biblos.si/lib/book/9789612531409>. - Prevod dela: Some thoughts concerning education

ISBN 978-961-253-140-9 (pdf)

268014336

Kazalo

Pismo	7
Nekaj misli o vzgoji	11
Indeks	199

Pismo

Spoštovanemu gospodu Edwardu Clarku Chipleyjskemu

Gospod,

te *Misli o vzgoji*, ki jih zdaj objavljam, upravičeno pripadajo Vam, saj sem jih pred nekaj leti napisal prav na Vašo spodbudo, tako da je v njih zgolj to, kar že imate od mene v mojih pismih. Razen vrstnega reda tega, kar sem Vam kdaj pa kdaj poslal ob raznih priložnostih, sem v njih tako malo spremenil, da bo bralec po zaupljivem tonu in načinu pisanja zlahka ugotovil, da so te misli zasebni pogovor dveh prijateljev in ne razprava, namenjena javnosti.

Prošnje prijateljev so navadno izgovor za natis tistih del, o katerih njihovi pisci trdijo, da jih sami od sebe ne bi nikoli objavili. Toda Vi veste, da lahko upravičeno rečem tole: če me nekateri, ki so slišali za ta moj spis, ne bi nadlegovali, da ga hočejo videti in potem imeti natisnjene, bi še vedno ležal v zasebnosti, za katero je bil namenjen. Ljudje, katerih sodbo nadvse spoštujem, so mi povedali, da bi bil po njihovem prepričanju ta preprosti osnutek lahko bolj koristen, če bi bil objavljen, in se s tem dotaknili tistega, kar bo zame zmerom odločilno. Mislim namreč, da je dolžnost vsakega človeka, da stori vse, kar more, v prid svoje dežele; in ne vem, v čem se po lastnem mnenju razlikuje od svoje živine tisti, ki živi brez te misli. To vprašanje je tako pomembno in prava vzgoja je tako velika prednost, da nikoli ne bi potreboval prigovarjanja in spodbujanja drugih, ko bi moje zmožnosti ustrezale mojim željam. Čeprav je spis neznan in moje nezaupanje vanj upravičeno, pa me sram, da sem storil tako malo, ne bo odvrnil od tega, da ne bi prispeval svojega malega deleža, še zlasti, če od mene zahtevajo zgolj to, da ga objavim. In če bi bilo še več takih ljudi, po položaju in mišljenju podobnih onim, ki jim spis tako ugaja, da ga je po njihovem vredno natisniti, bi si lahko laskal, da ga nisem napisal zaman.

V zadnjem času je moj nasvet iskal marsikdo, ki po lastnem priznanju ne ve, kako vzgajati otroke, po drugi strani pa je pritoževanje nad sprijenostjo mladine postalo tako splošno, da ne more obveljati za predrznega tisti, ki to vprašanje postavi v središče zanimanja javnosti in ponudi nekaj lastnih misli, da bi tudi druge spodbudil k premisleku ali ponudil snov za popraviljanje. Napake v vzgoji smemo namreč dopuščati manj kot katere koli druge; kakor napake pri prvem mešanju zdravila, ki jih ni mogoče popraviti pri drugem ali tretjem, tudi te vtisnejo neizbrisen pečat, ki se ohrani na vseh stopnjah in postajah življenja.

Tako daleč sem od tega, da bi si kar koli domišljal o čemer koli, kar sem ponudil tukaj, da nikakor ne bi obžaloval, celo zavoljo Vas ne, če bi nekdo drug, sposobnejši in primernejši za to nalogo, v pravi razpravi o vzgoji, prilagojeni našemu angleškemu podeželskemu plemstvu, popravil napake, ki sem jih zagrešil v svoji. Veliko ljubše bi mi namreč bilo, ko bi mlade gentlemane vzgajali in poučevali po najboljših metodah (to bi si moral vsakdo želeli), kakor da bi prevladalo moje mnenje. Medtem pa boste pričali zame, da je imela moja metoda izjemen vpliv na sina nekega gentlemana, čeprav ni bila namenjena prav njemu. Ne bom trdil, da otrokov dobri značaj ni veliko prispeval k njeni uspešnosti, mislim pa, da boste priznali tako Vi kot njegovi starši, da nasprotna metoda, ki jo navadno uporabljajo v šolah, sploh ne bi popravila njegovih značajskih napak, v njem ne bi vzbudila niti ljubezni do knjig niti veselja do učenja in prav tako ne želje, da bi se naučil več, kot bi bilo primerno po mnenju njegovih vzgojiteljev.

Vendar ni moja naloga priporočiti Vam to razpravo, saj Vaše mnenje o njej že poznam, niti priporočiti jo svetu s sklicevanjem na Vaše mnenje ali pokroviteljstvo. Dobra vzgoja otrok je tako zelo dolžnost in skrb staršev, blaginja in razcvet naroda pa sta tako zelo odvisna od nje, da bi si jo moral po mojem vsakdo resno vzeti k srcu; potem ko bi temeljito raziskal in dognal, kaj glede tega svetujejo domišljija, navada ali razum, bi moral vsepovsod pomagati pri uveljavljanju tiste metode za vzgojo mladine, ki ob

upoštevanju njihovih različnih življenjskih razmer in nagnjenj najbolj zlahka, v najkrajšem možnem času in na najprimernejši način ustvari krepostne, koristne in sposobne ljudi, ki potem v življenju zasedejo različne položaje. Najbolj je namreč treba paziti na gentlemanov položaj. Ko vzgoja enkrat postavi na pravo pot ljudi te vrste, bodo tudi vse drugo hitro spravili v red.

Ne vem, ali sem v tej kratki razpravi storil kaj več, kot razodevajo moje dobre želje; taka, kakršna je, zdaj pripada svetu, in če je v njej kar koli, kar je vredno, da jo sprejme, gre zahvala za to prav Vam. Razpravo je porodila moja naklonjenost do Vas in vesel sem, da lahko potomstvu zapustim to znamenje najinega prijateljstva. V življenju namreč ne poznam večje radosti in ne boljšega spomina, ki ga lahko kdo pusti za seboj, kot je dolgotrajno prijateljstvo s poštenim, koristnim in častivrednim možem, ki ljubi svojo deželo.

Gospod,

Vaš najponižnejši in
najzvestejši služabnik

JOHN LOCKE

7. marca 1692